Hukuk Bölümü 2004/34 E., 2004/55 K.

- **VAKIF ÜNİVERSİTESİ İLE ÖĞRENCİ ARASINDAKİ ALACAK BORÇ İLİŞKİSİNDEN KAYNAKLANAN DAVA**

- 2709 S. 1982 ANAYASASI [Madde 130]
- 818 S. BORÇLAR KANUNU [Madde 61]
- 2547 S. YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU [Ek Madde 2]
- 2547 S. YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU [Ek Madde 9]

"İçtihat Metni"

OLAY : Doğu Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi olan davacı, 2000-2001 öğretim yılında Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesine (3. sınıf) yatay geçiş için yaptığı başvurunun Üniversite Yönetim Kurulunca kabulü üzerine, 25.9.2000 tarihinde adıgeçen Üniversiteye kaydolarak 1. dönem ücreti karşılığı 2.498 ABD Doları ödemiş; ayrıca başvuruda bulunduğu Anadolu Üniversitesince yatay geçiş isteğinin kabul edilmesi üzerine, 10.10.2000 günlü dilekçe ile Çankaya Üniversitesi'nden kaydını sildirmiş, ancak yatırdığı dönem ücreti iade edilmemiştir.

Davacı vekilince, Çankaya Üniversitesine kayıt kabulü için dönem ücretinin zorunlu olarak yatırıldığı, ancak bir başka öğrencinin kaydına engel olmadan ve öğretime başlamadan kaydını başka Üniversiteye yaptıran müvekkiline davalı kurumca 1. dönem için ücret alınmasına karşın hiçbir hizmet verilmediği, 5 Ocak 2001 tarihinde çekilen ihtarnameye rağmen hiçbir ödeme yapılmadığı ileri sürülerek, B.K. 61. ve diğer maddeleri uyarınca, 2.498 ABD Doları karşılığı 2,905,174,000.- TL.'nin ihtarname tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline hükmedilmesi istemiyle, 11.6.2001 gününde adli yargı yerinde alacak davası açılmıştır.

ANKARA 14. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 12.12.2002 gün ve E: 2001/430, K: 2002/840 sayı ile, davalı Üniversitenin, kanunla kurulmuş özel üniversite statüsünde ise de, kamu hizmeti yapmakta ve kuruluşu da kanunla düzenlenmekte olup, bu kanuna dayalı olarak çıkarmış olduğu yönetmelikle tek taraflı olarak üniversiteye kayıt kabul şartlarını belirlediği ve buna göre kayıt ücreti aldığı, bu durumda Üniversitenin kamu kimliğini kullanarak parayı aldığı, bu halde davanın idari yargıyı ilgilendirmesi gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, aynı istekle, 21.3.2003 gününde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 4. İDARE MAHKEMESİ TEK HAKİMİ; 30.10.2003 gün ve E: 2003/454, K: 2003/1521 sayı ile, 9.7.1997 tarih ve 4282 sayılı Kanunla Kurulan Çankaya Üniversitesinin, Anayasanın 130. maddesi ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ek-2. maddesi hükümleri uyarınca akademik yönden 2547 sayılı Kanuna tabi olmakla birlikte, mali ve idari konularda özerk bir kamu tüzel kişisi olduğu, bir başka anlatımla, akademik konular dışında kalan mali ve idari konularda özel hukuk hükümlerine tabi olduğu, bu durumda davalı kurum hernekadar eğitim öğretim gibi bir kamu hizmeti yerine getirmekte ise de, olayda davacı ile davalı arasındaki uyuşmazlığın bir borç-alacak ilişkisi çerçevesinde Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşme kurallarına göre çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Tülay TUĞCU'nun Başkanlığında, Üyeler: Dr. Atalay ÖZDEMİR, M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Serap AKSOYLU, Z. urhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve H. Hasan MUTLU'nun katılımlarıyla yapılan 4/10/2004 günlü toplantısında;

I- İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II- ESASIN İNCELENMESİ :Raportör-Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;

-İlgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ'nin davada adli yargının;Danıştay Savcısı Nevzat ÖZGÜR'ün ise idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, yatay geçiş suretiyle Vakıf Üniversitesine yaptırılan kaydın öğretim dönemi başlamadan sildirilmesi nedeniyle yatırılmış bulunan dönem ücretinin iadesi istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın "Yükseköğretim kurumları" başlıklı 130. maddesinin 1. fıkrasında, kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip olduğuna işaret edilen üniversitelerin devlet tarafından kanunla kurulacağı kurala bağlanmış ve takibeden fıkralarda üniversitelerin tabi olacağı hükümler belirtildikten sonra son fıkrasında "Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."denilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 17.8.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla eklenen ve olay tarihi itibariyle yürürlükte bulunan Ek 2. maddede de Anayasa'nın anılan 130/son. maddesi hükmü tekrarlanmış ve aynı Yasa'nın Ek 5. maddesinde, vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarında vakıf yönetim organı dışında en az yedi kişiden oluşan bir mütevelli heyetinin bulunacağı; mütevelli heyetin, vakıf yükseköğretim kurumunun tüzelkişiliğini temsil edeceği, yükseköğretim kurumunda görevlendirilerek yöneticiler ve öğretim elemanları ile diğer personelin sözleşmelerini yapacağı, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylayacağı, yükseköğretim kurumunun bütçesini onaylayıp uygulamaları izleyeceği, ayrıca vakıfca hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre diğer görevleri yürüteceği öngörülmüştür.

Çankaya Üniversitesi, 28.3.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 9.7.1997 tarih ve 4282 sayılı Kanunla eklenen Ek 43. madde ile, Ankara'da Sıtkı Alp Eğitim Vakfı tarafından 2547 sayılı Kanunun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzelkişiliğini haiz bir vakıf üniversitesi olarak kurulmuştur.

2547 sayılı Yasa'nın (2880/32 md. ile eklenen) Ek 9. maddesinin ikinci fıkrasında "Öğrencilerden alınacak ücretler mütevelli heyet tarafından tespit edilir." hükmü yer almış; Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 14. maddesinin, 31.5.1998 tarih ve 23358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile değişik üçüncü fıkrasında da öğrencilerden alınacak ücretlerin mütevelli heyetince belirleneceği öngörülmüştür.

Anılan yasal düzenlemelerden, vakıf üniversitelerinin mali ve idari konularda özerkliğe sahip olarak faaliyette bulunduğu; öğrenci ücretlerinin mütevelli heyetince belirlendiği anlaşılmaktadır.

Vakıf üniversitelerinin, kamu tüzelkişiliğine sahip oldukları ve kamu hizmeti yürüttükleri konusunda kuşkuya yer yok ise de, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 46. maddesine göre Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen öğrenci başına cari hizmet ödeneğinden her yıl Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmiş Devletçe karşılanacak kısmı dışında kalan ve "öğrenci katkısı" olarak adlandırılan ödeme, bu hizmet nedeniyle kanunla getirilen mali bir yükümlülük olmasına karşılık, mütevelli heyetlerince hizmet karşılığı olarak belirlenen ve uyuşmazlığa konu edilen öğrenci ücretleri bu niteliği taşımamaktadır.

Bu durumda, vakıf üniversitesi ile öğrencisi arasında alacak-borç ilişkisinden doğan dönem ücretine ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12.12.2002 gün ve E: 2001/430, K: 2002/840 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.10.2004 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.